

ŚWIEBODZIŃSKI DOM KULTURY

BIULETYN

KLUBU PRZYRODNIKÓW

1/1984

Danuta Jermaczek, Andrzej Jermaczek

B i b l i o g r a f i a p r z y r o d n i c z a P o -
j e z i e r z a L u b u s k i e g o i t e r e -
n o w p r z y l e g ł y c h z a l a t a
1 9 4 5 - 1 9 8 0 .

Opracowanie obejmuje prace z zakresu florystyki, fitosocjologii, faunistyki, ekologii, biogeografii i ochrony przyrody dotyczące terenu Pojezierza Lubuskiego, wraz z otaczającymi je pradolinami. Z innych terenów tzw. Ziemi Lubuskiej praca uwzględnia tylko niektóre, istotniejsze publikacje. Ponieważ region nasz jest jednym z najmniej poznanych obszarów Polski i stanowi swoistą białą plamę w większości zbiorczych opracowań, w opracowaniu, oprócz pozycji publikowanych uwzględniono również pozycje niepublikowane do których autorom udało się dotrzeć. W przypadku takich prac podano nazwę i tytuł w której można się z nimi zapoznać. W zasadzie całość zawiera publikacje dotyczące w całości lub przynajmniej w znacznej części omawianego obszaru, jednak w niektórych przypadkach uwzględnia również pozycje dotyczące całego kraju, zawierające istotne dane o przyrodzie regionu. Obszarne materiały do bibliografii zoologicznej Ziemi Lubuskiej opublikował w tym roku J. Urbański /patrz Urbański 584/.

Pragniemy serdecznie podziękować Janu doktorowi Józefowi Mickiewiczowi, który udostępnił nam swoje osobiste materiały wciągające pracę o szereg interesujących tytułów.

Wraz skróty użytych w tekście:

Acta orn.	- Acta Ornithologica
Acta zool. crac.	- Acta Zoologica Cracoviensia
Bud. fizjogr. nad	
Pol. zach.	- Badania Fizjograficzne nad Polską zachodnią
Bibl. ZSR iu UAM	- Biblioteka Zakładu Ekologii roślin Instytutu Biologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Bibl. ZZS IB UAM	- Biblioteka Zakładu Zoologii Systematycznej Instytutu Biologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
Chrońmy przyr.	- Chrońmy Przyrodę Ujczystą
Not. przyr.	- Notatki Przyrodnicze
Prace Kom. Biol.	
PTiN	- Prace Komisji Biologicznej Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk
Prz. zool.	- Przegląd Zoologiczny
Prz. Pol. zach	- Przyroda Polski Zachodniej
Rocz. AA	- Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu

Pozostałe nazwy i tytuły czasopism cytowane są w pełnym brzmieniu.

Spis alfabetyczny według autorów

- Agapow L. 1968. Łabędź niemy na torfiarkach w Lipkach Wielkich w powiecie gorzowskim. Chrońmy przyr., 24/6/: 50-51.
- Agapow L. 1958a. Pijawki /Hirudinea/ torfianek położonych nad dolną Notecią. Prz. zool., 12: 398-401.
- Agapow L. 1970. Nowe stanowisko tygrzyka paskowanego *Argyope bruennichi* Scop.. Wszechświat, 9: 245-246.
- Agapow L. 1972. Nowe stanowisko ropuchy paskówki *Bufo calamita* Laur.. Wszechświat, 11: 298-299.
- Agapow L. 1973. Stanowiska żurawia *Grus grus* L. w powiecie Gorzów Wlkp.. Wszechświat, 5: 131-132.
- Agapow L. 1975a. Występowanie *Hirudo medicinalis* L. w woj. szczecińskim i zielonogórskim. Prz. zool., 17: 436-439.
- Agapow L. 1975b. Pijawki /Hirudinea/ środkowej i dolnej Odry oraz niektórych jej dopływów. Bad. fizjogr. nad Pol. zach., 26: 7-100.
- Agapow L. 1979. Inwentaryzacja gniazd bociana białego *Ciconia ciconia* L. w woj. Gorzów na terenie byłego powiatu Strzelce Krajeńskie w latach 1974-79. Zeszyty Naukowe Środka Badań i Konsultacji Towarzystwa Wolnej Sztuczniicy Polskiej, Tom 1, Ochrona środowiska, 1: 7-24.
- Agapow L. 1980. Pijawki /Hirudinea/ środkowej i dolnej Odry (część I) - systematyka i ekologia. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego. Biologia 33: 105-122.

- Agapow L., Bukowska R. 1979. Fauna pijawek /Hirudinea/ oczek polodowcowych w woj. gorzowskim. Materiały XII Zjazdu PTZool. 6-7, Poznań.
- Bagrowska K. 1978. Badania nad zimową kolonią nietoperzy w okolicach Międzyrzecza. Rkps w bibl. ZZS IB UAM.
- Bagrowska K., Urbańczyk Z. 1976. Stanowisko nietoperza *Myotis bechsteini* /Kuhl/ na Pojezierzu Lubuskim. Prz. zool., 20, 3: 367-369.
- Bartkowiak J. 1976. Fauna jętek /Ephemeroptera/ rzeki Obry. Rkps w bibl. ZZS IB UAM.
- Bartkowski T. 1970. Wielkopolska i Środkowe Nadodrzie. FWN. Warszawa.
- Bazyluk W. 1950. Materiały do fauny Ziemi Zachodnich. Prostoskrzydłe /Orthoptera/ Ziemi Lubuskiej i Śląska. Bad. fizjogr. nad Pol. zach., 2: 126-156.
- Bazyluk W. 1954. Badania nad prostoskrzydłymi /Orthoptera/, karaczanami /Blattodea/ i skorkami /Dermaptera/ północno-zachodniej Polski. Prace Kom. Biol. PTiN, 15, 2: 131-147.
- Bednorz J. 1962. Czapla siwa /*Ardea c. cinerea* L./ i kormoran czarny /*Phalacrocorax carbo sinensis* Shaw. et Nodd./ w północno-zachodniej Polsce. Bad. fizjogr. nad Pol. zach., 10: 75-131.
- Bereszyńska A. 1977. Drog, *Otis tarda* L., w Wielkopolsce. Roczniki AA w Poznaniu. rozprawy naukowe, 79.
- Browicz K., Bugała W. 1952. Wazniejsze drzewa i krzewy w niektórych parkach Polski Zachodniej. Rocznik dendrologiczny, 8.
- Browicz K., Bugała W. 1957. Parki województwa zielonogórskiego. Prz. Pol. zach., 1, 1-2: 3-47.
- Brozek G. 1972. Późna obserwacja kopcuszką /*Phoenicurus ochruros*/. Not. przyr., 8: 26.
- Bugała W. 1952. Spostrzeżenia dendrologiczne na terenie wazniejszych parków województwa zielonogórskiego. Prace zakładu dendrologii PAN w Kórniku.
- Celiński F., Filippek M. 1966. Lasy w Motylewie. Sylwan 11: 51-57.
- Czekalski M. 1974. O zachowanie alei jarząbu szwedzkiego /*Sorbus intermedia*? w województwie zielonogórskim. Chrońmy przyr., 30 /2/4/: 73-76.
- Czekalski M. 1975. Materiały do rozmieszczenia jemioli rozpięzniętej /*Viscum laxum* Boiss./ w zachodniej części Polski. Bad. fizjogr. nad Pol. zach., 28: 11-14.

- Uzekalski M. 1970. Zabytkowa aleja lipowa w Kargowej. *Chrońmy przyr.*, 32-4/1: 34-35.
- Czubiński Z. 1946. Rezerwy przyrody na Ziemi Lubuskiej. *Prze-gląd wielkopolski* 7/8.
- Czubiński Z. 1946a. O zieleni miejskiej Gorzowa nad Wartą i jej potrzebach. *Chrońmy Przyr.*, 2 /2/: 63.
- Czubiński Z. 1947. Z objazdów rezerwatów Ziemi Lubuskiej i Pocz. Zachodniego. *Chrońmy Przyr.*, 3/3/: 7.
- Czubiński Z. 1951. Szata roślinna. W: województwo zielonogórskie - monografia geograficzno-gospodarcza. *Prace geograficzno-ekonomiczne*, 1: 164-182. Poznań.
- Czubiński Z., Urbański J. 1950. Świat żywej przyrody. W: *Ziemia Staropolskie*, 3. Ziemia Lubuska: 35-56. Poznań.
- Cwierniński E. 1971. Flora synantropijna Zielonej Góry i Koszalinu na tle warunków przyrodniczych i rozwoju miast. *Materiały Zakładu Fitosocjologii Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego*, 27: 81-113.
- Dąbka I., Krasak M. 1978. Zbiorowiska roślinne jez. Szarce, Iszczewskiego i Chłog w okolicy Pszczewa. *Rkps w bibl. Zakładu Hydrobiologii IB UAM*.
- Denisiuk Z. 1964. Materiały do znajomości flory Wielkopolski i Ziemi Lubuskiej. *Bad. fizjogr. nad Pol. zach.*, 14: 151-162.
- Denisiuk Z. 1967. Roślinność łęg turzycowych w dolinie Warty /*Palasa Phragmiteteta*/. *Prace Kom. Biol. PTiN*, 32/2/: 1-66.
- Denisiuk Z. 1967a. Roślinność łęg turzycowych w dolinie Warty /*Fl. Scheuchzeria-Caricetia fusca*/. *Prace z zakresu nauk rolk. PTiN*, 29.
- Derirowska E. 1969. Flora roślin naczyniowych doliny Odry na odcinku Świdnica - Krosno Odrzańskie. *Rkps w bibl. ZEA IB UAM*.
- Dominik B. 1961. Uwagi o występowaniu kulanki szarej /*Arradillium vulgare* Latr.// *Isopoda, Crustacea* w Polsce. *Przyr. Pol. zach.*, 3/1-2/: 123-124.
- Duda S. 1971. Wybrane zagadnienia z ekologii lyski /*Fulica atra* L./ w okolicach Rzeplina. *Rkps w bibl. AA w Poznaniu*.
- Duda S. 1960. Spostrzeżenia dotyczące zmian stosunków wodnych jez. Szarce i Chłog. *Chrońmy Przyr.*, 38/5/: 61-61.
- Dziadoszewski M. 1956. Rajski tygrys paskowany /*Angiops braconnikii* Scop./ w Polsce w świetle najnowszych badań. *Przyr. Pol. zach.*, 3/1-2/: 126

- Dziedzic D. 1970. Rośliny naczyniowe okolic Bogdańca w Kotlinie Gorzowskiej. *Rkps w Bibl. ZEA IB UAM*.
- Fabiszewski J. 1965. Nowe stanowiska niektórych roślin kwiatowych w okolicach Sulęcina i Łągowa Lubuskiego. *Bad. fizjogr. nad Pol. zach.*, 12.
- Faliński J.B. 1965. Zbiorowiska dywanowe zachodniej części Niziny wielkopolsko-Kujawskiej. *Acta Soc. Bot. Pol.*, 25/1/: 84-91.
- Faliński M. 1962. Roślinność kserotermiczna okolic Górzycy pod Kostrzynem nad Odrą. *Bad. fizjogr. nad Pol. zach.*, 10: 201-213.
- Filipek M. 1974. Murawy kserotermiczne regionu dolnej Odry i Warty. *Prace Kom. Biol. PTiN*, 38: 1-100.
- Fruziński B. 1973. Ekologia ptaków Kostrzyńskiego Zbiornika Retencyjnego ze szczególnym uwzględnieniem Anatidae. *Roczniki AA w Poznaniu*, 30.
- Fujczak M. 1975. Element atlantycki i górski we florze Wielkopolski i Ziemi Lubuskiej. *Rkps w bibl. ZEA IB UAM*.
- Galiński T. 1961. *Remiz /remiz pendulinus/* na Nizinie Wielkopolskiej i terenach sąsiednich. *Przyr. Pol. zach.*, 5: 61-76.
- Gąsiewska D. 1965. Fauna mięczaków Gorzowa Wlkp. i okolic. *Rkps w bibl. ZEA IB UAM*.
- Głowinkowska H. 1972. Rośliny naczyniowe północnej krawędzi doliny Warty na odcinku Witnica - Karłowice. *Rkps w bibl. ZEA IB UAM*.
- Gorska W., Wiatr B. 1977. Ilościowe badania ptaków wodnych i błotnych w dolnym biegu Warty w kwietniu i w maju w latach 1966, 1968, 1970. *Notatki ornitologiczne* 18/1-2/: 1-17.
- Grygorowicz J. 1965. Pluskwiaki różnoskrzydłe /Hemiptera, heteroptera/ w okolicach Osna Lubuskiego. *Bad. fizjogr. nad Pol. zach.*, 18.
- Hojska J. 1976. Unikat gatunków wyszłych w płatach łęgu jesionowawiązowego w okolicach Górzycy nad Odrą. *Rkps w bibl. ZEA IB UAM*.
- Hołowacz E. 1960. Flora roślin naczyniowych doliny rzeki Santarnej na Równinie Gorzowskiej. *Rkps w bibl. ZEA IB UAM*.
- Horstnerke K. 1972. Rośliny naczyniowe północnej krawędzi doliny Warty na odcinku Witnica - Karłowice. *Rkps w bibl. ZEA IB UAM*.
- Jackiewiczówna M. 1974. Z badań anatomiczno-porównawczych nad niektórymi gatunkami z rodzaju *Radix* Montfort na terenie wielkopolski. *Prace Kom. Biol. PTiN*, 15/3/.

- Jagiellończyk J. 1977. Flora łąk basenu retencyjnego Słońsko-Kostrzyńskiego. Rkps w Bibl. ZEA IB UAM.
- Janička E. 1963. Bory chrobotkowe w nadleśnictwie Łagów Lubuski. Rkps w Bibl. ZEA IB UAM.
- Jankowska E. 1977. Fauna jętek /Ephemeroptera/ niektórych zbiorników wodnych okolic Świebodzina. Rkps w Bibl. ZS IB UAM.
- Jaskowski J. 1963. ryby dorzecza warty. Rkps w Bibl. ZS IB UAM.
- Jeziora Ziemi Lubuskiej, ich wykorzystanie i ochrona przed zanieczyszczeniem. 1976. Praca zbior. pod red. dr Wróbla.
- Joachimiak K. 1967. Mięczaki z okolicy Krosna Odrzańskiego. Rkps w Bibl. ZS IB UAM.
- Juszczyk W. 1974. Płazy i gady krajowe. PWN Warszawa.
- Kaczmarek J. 1952. Pareczniki /Chilopoda/ Wielkopolski i Ziemi Lubuskiej /I Lithobiomorpha/. Prace Kom. Biol. PTPN, 13/8/.
- Kasprzak K. 1969. Dwa gatunki skąposzczetów /Oligochaeta/ nowe dla fauny Polski. Prz. zool., 13/3/: 204-206.
- Kasprzak K. 1970. O kilku rzadkich w Polsce gatunkach skąposzczetów /Oligochaeta/ z okolic Poznania i Ziemi Lubuskiej. Bad. fizjogr. nad Pol. zach., 23.
- Kasprzak K. 1972. Skąposzczety wodne okolic Łagowa Lubuskiego. Bad. fizjogr. nad Pol. zach., 25.
- Keffermuller M. 1978. Badania nad fauną jętek /Ephemeroptera/ Wielkopolski. Bad. fizjogr. nad Pol. zach., 31: 95-103.
- Keffermullerówna E. 1945. Elementy geograficzne we florze Ziemi Lubuskiej. Rkps w Bibl. ZEA IB UAM.
- Klimas F. 1970. Roślinność rezerwatu B Wyspa na Jez. Chobienickim w pow. wrocławskim. Prace Kom. N. ROL. i Kom. N. Leśn. PTPNoZ, 20: 27-39.
- Kmita M. 1981. Bocian biały *Ciconia ciconia* (L.) w okolicach Gorzowa - 1978-1980. Rkps w Bibl. ZZO IB UAM.
- Konca B. 1975. Stanowiska jelenka *Lucanus cervus* na ziemi Lubuskiej. Chronmy Przyn., 35/1/: 77.
- Koniuszek I. 1975. Roślinność kserotroiczna zboczy Doliny Odry w Gorzycy w pow. rzezińskim. Rkps w Bibl. ZEA IB UAM.
- Kojka E. 1958. Charakterystyka geobotaniczna ziemi Lubuskiej. Rkps w Bibl. ZEA IB UAM.
- Korsak W. 1968. Notatki ornitologiczne z ziem zachodnich. Chronmy Przyn., 2: 37-41.

- Korsak W. 1970. Zimujące dzikie gołębie. Chronmy Przyn. 26/3/: 38-39.
- Korsak W. 1970a. Orzeł bielik w nadleśnictwie Lubniewice w województwie zielonogórskim. Chronmy Przyn., 26/5/: 58.
- Król S. 1964. Gisy w Gądkowie Małym w pow. ślubickim. Chronmy Przyn., 20/5/: 44-46.
- Latowski K. 1972. Rzadziej spotykane rośliny naczyniowe linii kolejowej Poznań - Krzyż - Kostrzyn n Odrą. Bad. fizjogr. nad Pol. zach., 25: 195-201.
- Lenartowski M. 1974. Problemy ochrony naturalnego środowiska na Ziemi Lubuskiej. Przegląd Lubuski, 2: 103-120.
- Leśniczak B. A. 1979. Długosz królewski *Comuda regalis* na Ziemi Lubuskiej. Chronmy Przyn., 35/5/: 54.
- Lewartowski Z. 1970. Obserwacje orlika krzykliwego *Aquila pomarina* w Ośnie Lubuskim, pow. Sulęcín. Not. przyn. 4/5/: 25.
- Lisowski S. 1958. Mchy Ziemi Lubuskiej. Bryotheca Polonica, 39: 1001-1025.
- Laszek Cz. 1975. Stanowiska rosiczki pośredniej *Drosera intermedia* na ziemiach zachodnich. Chronmy Przyn., 31/2/: 54.
- Łukaszewicz J. 1978. Rośliny naczyniowe okolic Ślubic. Rkps w Bibl. ZEA IB UAM.
- Maczkowicz A. 1970. Biology of the Woodlark /*Lullula arvensis* Linnaeus 1658 aves / in the Rzepin Forest /Western Poland/. Acta zool. crac., 15: 67-160.
- Majewski F. 1975. Ocena znaczenia zbiorników wodnych dla ptactwa na przykładzie rezerwatu Słońsk /woj. gorzowskie/. Mat. XII Zjazdu PTZool.: 6, 112.
- Majewski F. 1975a. Wpływ drapieżników na udatność łągów kaczki krzyżówki. Mat. XII Zjazdu PTZool.: 111.
- Majewski F. 1980. Słońsk - ważny rezerwat ptaków wodnych. Chronmy Przyn. 30/5/: 5-14.
- Mastyński J. 1978. Siewja /*Coregonus lavaretus* L./ i sielawa /*Coregonus albula* L./ w jeziorach Polski Zachodniej. Roczn. 85.
- Mazur J. 1970. Owady minujące lasu bukowego w okolicach Łagowa na Ziemi Lubuskiej. Bad. fizjogr. nad Pol. zach., 23.
- Medwecka-Kornaś A. /rod./ 1973. Parki narodowe i rezerwaty przyrody w Polsce. Mapa w skali 1 : 100000. PPK.Warszawa.

- Miara S. 1970. Stanowisko zniczka *Regulus ignicapillus* pod Santokiem i w Cśnie Lubuskim. Not. przyr., 4/5/: 33.
- Misiewicz J. 1969. Roślinność drzewiasta Gorzowa Wielkopolskiego. - Rocznik Dendrologiczny., 28: 205-215.
- Misiewicz J. 1970. "Owocujące" młodziaki /*Ginkgo biloba* L./ a Gorzowie Wlkp. wszechświat. 3:79. Kraków.
- Misiewicz J. 1970a. Łasowe występowanie *Anthoxanthum aristatum* Boiss. w zasiewach żyta ozimego /*Secale cereale* L./ . Fragm. Flor. et Geobot., 16/2/: 317-318.
- Misiewicz J. 1970b. Interesujące gatunki synantropijne z terenu miasta Gorzów Wlkp. Fragm. Flor. et Geobot., 16/3/: 387-390.
- Misiewicz J. 1971. Flora i zbiorowiska synantropijne Gorzowa Wlkp. i okolicy. W pracy zbiorowej pod red. J.B. Falińskiego - Synantropizacja szaty roślinnej. II. Flora i roślinność synantropijna miast w związku z ich warunkami przyrodniczymi dziejami i funkcją. Mat. Zakł. Fitosoc. Stosowanej U. Warszawskiej, 27: 65-80.
- Misiewicz J. 1971a. Ciekawy i godny ochrony drzewostan parku w Wiejcach, pow. Gorzów Wlkp. Roczn. Dendrologiczny., 25: 253-255.
- Misiewicz J. 1972. Ciekawy przypadek wyrośnięcia korzeni przybyszowych u robinii białej, *Robinia pseudoacacia*. Wszechświat, 5: 122.
- Misiewicz J. 1972a. Niektóre aspekty synantropizacji flory i zbiorowisk roślinnych projektowanego rezerwatu stepowego w rejonie Gorzów - wieprzycy. Phytomenosis, 1/4/: 283-286.
- Misiewicz J. 1973. Owocujące okazy bluszczu zwyczajnego na terenie Gorzowa Wielkopolskiego. Chronimy Przyr., 28/4/: 48-50.
- Misiewicz J. 1974. *Stipa capillata* L. i inne gatunki kserotermiczne na terenie Gorzowa Wlkp. Fragm. Flor. et Geobot., 20/2/: 135-138.
- Miłek Z. 1969. Fluszkwiaki różnoskrzydłe /Hemiptera, Heteroptera/ wód okolic Gorzowa Wielkopolskiego. Bad. fizjogr. nad Pol. zach., 14.
- Mizera T. 1960. Materiały do występowania gąsienic /*Bucephala clangula* L./ w Polsce. Roczn. AA, 72 Ornith. stosowana 11: 121-126.
- Moczulska W. 1979. Proatoskrzydłe Ziemi Lubuskiej. Bad. fizjogr. nad Pol. zach., 32 O: 45-58.
- Nowysz W. Mesolewski T. 1972. Ptaki Kostrzyńskiego Zbiornika Retencyjnego i okolic w sezonie lęgowym. Not. przyr., 4/6/: 3-32.
- Pacyniak C. 1967. Wiek najstarszych drzew rosnących w Polsce. Sylwan, 61: 155-161.
- Pacyniak C. 1971. Występowanie i udział buka zwyczajnego /*Fagus sylvatica* L./ na króńcach zasilęgu w Polsce. Roczniki AA w Poznaniu 31: 1-111.
- Pacyniak C. 1978. Interesujące parki wiejskie i inne zadrzewienia województwa gorzowskiego. Roczniki Sekc. Dendr. XXII, Warszawa.
- Pawlak G. 1980. Materiały do poznania zbiorowisk antropogenicznych okolic Lubliawie na Pojezierzu Lubuskim. Bad. fizjogr. nad Pol. zach., 31: 151-146.
- Pietkiewicz W. 1971. Mięczaki powiatu sulcińskiego. Mska w bibl. ZIS IB UAM.
- Radkiewicz J. 1966. Ptaki i gady powiatu słubickiego. Mska w bibl. Zakładu Zoologii WSP w Krakowie.
- Radkiewicz J. 1967. Nowe stanowisko żółwia błotnego, *Emys orbicularis* L. na Ziemi Lubuskiej. Wszechświat, 6: 161.
- Radkiewicz J. 1968. Jeszcze raz o mrówkach. Chronimy Przyr. 28/1/: 54-55.
- Radkiewicz J. 1968a. Nie łpicie gawronów. Chronimy Przyr., 28/1/: 47.
- Radkiewicz J. 1968b. Drog /*Otis tarda* L./ w Polsce. Biologia w szkole, 5: 59.
- Radkiewicz J. 1969. Nowe stanowiska ropuchy pszczołki, *Bufo calamita* Laur. na Ziemi Lubuskiej. Prz. zool., 2: 205-208.
- Radkiewicz J. 1970. Drog ptak egzotyczny. Przyroda Polska, 2: 8-9.
- Radkiewicz J. 1970a. Synogardlica turcka w północno-zachodniej Polsce. Chronimy Przyr., 25/6/: 40-41.
- Radkiewicz J. 1971. Bocian biały *Ciconia ciconia* w powiecie słubickim. Chronimy Przyr., 27/3/: 55-64.
- Radkiewicz J. 1971a. Inwentaryzacja gniazd bociana białego *Ciconia ciconia* w powiecie słubickim /woj. Zielona Góra/. Zesł. orn., 15/1/: 1-15.
- Radkiewicz J. 1972. Trzy nowe stanowiska *Boerhaavia costata* w woj. zielonogórskim. Przegl. zool., 15/1/: 40-43.
- Radkiewicz J. 1972a. *Hirundo rusticola* L. na zachodnich króńcach woj. Zielona Góra. Prz. zool., 1: 60-63.
- Radkiewicz J. 1973. Inwentaryzacja i ochrona rozszarych gatunków ptaków. Chronimy Przyr., 28/6/: 73-75.
- Radkiewicz J. 1973a. *Grus grus*. Not. przyr., 7/10/: 36.
- Radkiewicz J. 1973b. *Luscinia svecica*. Not. przyr., 7/10/: 37.

- Radkiewicz J. 1976. Żcina *Merops apiaster*, górniczek *Eremophila alpestris* i poświerka szponiasta *Calcarius lapponicus* na Ziemi Lubuskiej. *Chrońmy Przyr.*, 32/6/: 62-64.
- Radkiewicz J. 1978. Pijawki /Hirudinea/ Ziemi Lubuskiej. Wyd. WSP Zielona Góra: 1-59.
- Radkiewicz J. 1979. Gady i płazy byłego województwa zielonogórskiego. *Materiały XII Zjazdu PTZool.*: 144-145.
- Radkiewicz J. 1980. Szpak *Sturnus vulgaris* jako czynnik redukujący populację stonki ziemniaczanej *Leptinotarsa decemlineata*. *Chrońmy Przyr.*, 36/5/: 21-26.
- Rołbiecka E. 1967. Fauna jętek okolic Łagowa. *Rkps w bibl. ZS IB UaM.*
- Rösler A. 1975. Zimorodek *Alcedo atthis* nad jez. Sławskim. *Chrońmy Przyr.* 31/2/: 56-58.
- Rösler A. 1976. Jeziora Ziemi Lubuskiej, ich wykorzystanie i ochrona przed zanieczyszczeniem - tematem sympozjum naukowego w Łagowie. *Chrońmy Przyr.*, 32/6/: 40-43.
- Simm K. 1950. Zębiełek karliczek /*Crocidura mimula* Miller/ w Polsce. *Chrońmy Przyr.*, 6/2-3/: 52-53.
- Spolankiewicz H. 1970. Albinotyczny płaskonos, *Spatula clypeata*. *Not. przyr.*, 4/5/: 2.
- Stępczak K. 1980. Z przyrody jez. Sławskiego i okolic. *Przyr. Pol. zach.*, 4/1-4/: 117-125.
- Stępczak G., Stępczak K. 1982. Z przyrody okolic Drezdenka /pow. Strzelce Krajeńskie/. *Przyr. Pol. zach.*, 6/1-4/: 45-54.
- Strosomann E. 1954. Zur Avifauna der Mark Brandenburg. *Journal für Ornithologie* 95/1/2/: 178-179.
- Strojny W. 1970. Jelonek rogacz /*Lucanus cervus* L./, /Coleoptera, Lucanidae/ na ziemiach Polski. *Prz. zool.*, 14/1/: 62-77.
- Szafer W. 1977. Szata roślinna Polski Niżowej. W: Szata roślinna Polski. PWN Warszawa.
- Szafański P. 1960. Stanowisko *Hildebrandia rivularis* na rzece Obrze koło Skwierzyny. *Przyr. Pol. zach.*, 4/5/.
- Szafański P. 1960a. Stanowisko *Hildebrandia rivularis* na rzece Obrze koło Starogardzorku /pow. Skwierzyna/. *Bad. fizjogr. nad Pol. zach.*, 6.
- Szklarek K. Mchy Pomorza Zachodniego i Ziemi Lubuskiej. *Rkps w bibl. ZS IB UaM.*
- Szulczewski J.W. 1950. Przyczynek do fauny czerwców /*Coccidae*/ Ziemi Lubuskiej. *Bad. fizjogr. nad Pol. zach.*, 2: 219-224.

- Szulczewski J.W. 1950. Wyrośle /*Zoococcinia*/ Gorsowa a Ziemia Lubuskiej. *Prace Kom. Biol. PTRN*, 10/1/: 1-39.
- Tomiałojć L. 1972. Ptaki Polski - wykaz gatunków i rozprzeczanie. PWN Warszawa.
- Urbański J. 1950. Przędzotka *Dacnusa diaphana* w Łagowie na Ziemi Lubuskiej. *Bad. fizjogr. nad Pol. zach.*, 4: 277-281.
- Urbański J. 1950a. Materiały do fauny pomorskiej Ziemi Lubuskiej i Pomorza zachodniego oraz pogranicznych terenów śląskich. *Bad. fizjogr. nad Pol. zach.*, 4: 283-407.
- Urbański J. 1950b. Materiały do fauny pomorskiej /Ziemie Polski Zachodniej/. *Bad. fizjogr. nad Pol. zach.*, 4: 291-299.
- Urbański J. 1961. Świat zwierzęcy Ziemi Pomorskiej i Pomorza Zachodniego - monografia geograficzno-gospodarcza. *Prace geograficzno-ekonomiczne*, 1: 195-165. Poznań.
- Wernerówna H. 1974. Rozmieszczenie czerwca polskiego, /*Coccinella polonica* L./ /Homoptera, Coccinellae/ w Polsce i krajach ościennych. *Prz. zool.*, 18/3/: 287-291.
- Wesołowski P. 1970. Obserwacje ornitologiczne zimą nad wodnymi stawami pod Górzowem Wlkp. *Not. przyr.*, 4/5/: 24.
- Wiatr B. 1979. Przeloty i zimowanie ptaków a ujęcia wód. *XII Zjazdu PTZool.*: 180-182.
- Wiegner B. 1950. Ozapłiska Wielkopolski i Ziemi Lubuskiej. *Pol. zach.*, 2/1/: 55-67.
- Wierzbowski J. 1978. Chrońmy obszary przyrodnicze w województwie zielonogórskim. Zielona Góra.
- Wodniczko A., Szubiński Z. 1983. Materiały do rezerwatów przyrody na Odzyskanych Ziemiach Łużyckich. *Wyd. Państw. Zakł. Geogr. Przyr.* 37.
- Wollak T. 1980. Inwentaryzacja gatunków roślinności białego błota /L./ w dolinie Odry w latach 1977-1978. *Rkps w bibl. ZS IB UaM.*
- Wojterski P., Leszczyńska M., Piaszyk M. 1979. Istota i wartość naturalna Pojezierza Iławskiego. *Bad. fizjogr. nad Pol. zach.*, 26: 107-142.
- Wolański S. 1954. Rzadki gość. *Pol. zach.*, 10:14.
- Wolak K. 1963. Projektowany rezerwat faunistyczny Buraków w woj. zielonogórskim. *Chrońmy Przyr.*, 23/4/: 51-53.
- Wojcik S. 1978. Rośliny naczyniowe okolic Sulęcina. *Rkps w bibl. ZS IB UaM.*

- Woźk K., Zukowski W. 1956. Z przyrody okolic Gorzowa /woj. zielonogórskiej/. Przer. rol. zach., 3/4/: 281-292.
- Zajac R. 1969. Łabędź niemy, *Cygnus olor* /Gmelin/ w północno-zachodniej Polsce. Acta orn., 7: 221-252
- Zielińska H. 1956. w Gorzowie Wlkp. powstał Ogród Botaniczny. Przer. Pol. zach., 2/3-4/: 285-287.
- Zielonka W. 1972. Fajki z rodziny Argiopidae miasta i okolic Zielonej Góry. Bad. fizjogr. nad Pol. zach., 25.
- Zukowski W. 1967. Zapiski florystyczne z woj. zielonogórskiego. Bad. fizjogr. nad Pol. zach., 20: 147-151.

Skerowide rzeczowy

1. G l o w y : Szafranski 60, 60a.
2. G r z y b y : hojka 78.
3. K s z a k i : Lisowski 58, 58, Szklarek 59.
4. R o ś l i n y w y ż e z e : Browicz Bugała 52, Bugała 52, Czekalski 74, 75, 76, Czubiński 46, 47, 61, Czubiński Urbański 50, Cwikliński 71, Denisjuk 64, 67, 67a, Demirowska 63, Dziędzio 70, Fabiszewski 69, Filippek 62, 74, Fuczek 73, Głowinkowska 72, Hołowacz 80, Horsthamke 72, Jagiełłowicz 77, Janicka 79, Keffermullerówna 49, Klimas 70, Koniuszek 59, Kopke 58, Król 64, Latowski 72, Leśniczak 75, Łaszek 75, Łukaszewicz 78, Misiewicz 69, 70, 70a, 71, 71a; 72, 72a; 73, 74, Pacyniak 67, 71, 78; Pawlak 80, Szafer 77, Wojterski Leszczyńska Piaszyk 73, Wojcik 78, Zukowski 67.
5. Z b i e r o w i s k a r o ś l i n n e : Galicki Filippek 74, Dąbka Krasna 78, Denisjuk 67, 67a, Faliński 63, Filippek 62, 74, Klimas 70, Koniuszek 59, Misiewicz 71, 72a, Pawlak 80, Szafer 77, Wojterski Leszczyńska Piaszyk 73.
6. F i e r s c i e n i c e : Agapow 68a, 72a, 75, 80, Agapow Bukowska 71, Kasprzak 69, 70, 72, Radkiewicz 72, 72a, 78.
7. I l i c z a k i : Gąsienica 65, Jackiewiczówna 74, Joachimisk 69, Radkiewicz 71, Urbanski 68, 61.
8. W i t e : Kacmarek 62.
9. S k e r n i a k i : Dominiak 61, Urbański 58b, 61.

10. P a j ę c z a k i : Agapow 70, Dziabaszeński 59, Zielonka 72.
11. O w a d y : Bartkowiak 78, Bazyluk 50, 54, Grygorowicz 65, Jankowska 77, Keffermuller 78, Konca 79, Mazur 70, Fidak 65, Moczulska 75, Radkiewicz 68, Molbiecka 67, Strojny 70, Szulczewski 50, 53, Urbański 61, Wernerówna 71.
12. R y b y : Jaskowski 63, Mastynski 78.
13. P ł a z y : Agapow 72, Juszczyk 74, Radkiewicz 66, 69, 79, Urbański 61.
14. G a d y : Juszczyk 74, Radkiewicz 66, 67, 79, Urbański 61.
15. P t a k i : Agapow 68, 73, 79, Bednorz 62, Bereszyński 77, Brożek 72, Duda 71, Fruzicki 73, Galicki 61, Górski Wiatr 77, Korsak 68, 70, 70a, Lewartowski 70, Mackowicz 70, Mackowicz Pinowski Wieloch 70, Majewski 79, 79a, 80, Miara 70, Mizera 80, Nowysz Wesołowski 72, Radkiewicz 68a, 68b, 70, 70a, 73, 73a, 73b, 76, 80, Nosler 75, Spolankiewicz 70, Stępczak 60, Stępczak Stępczak 62, Stresemann 54, Tomiałojć 72, Urbański 61, Wesołowski 70, Wiatr 79, Wiegner 58, Wolański 64, Wollak 80, Woźk 69, Woźk Zukowski 58, Zajac 63.
16. S s a k i : Bagrowska 78, Bagrowska Urbańczyk 76, Simr 50.
17. O c h r o n a p r z y r o d y : Czekalski 79, 76, Czubiński 46, 47, 61, Czubiński Urbański 50, Lenartowski 74, Majewski 79, 80, Medwecka-Kornaś 73, Radkiewicz 68, 73, Nosler 76, Wierzbowski 78, wodziczko Czubiński 46, Wojterski Leszczyńska Piaszyk 73, woźk 69.

Marianna Duda

Inwentaryzowanie drzew zasługujących na objęcie ochroną pomnikową oraz oznakowywanie i ochrona drzew pomnikowych.

1. Zasady uznawania drzew za pomniki przyrody.

Tworami przyrody żywej uznawanymi za pomniki przyrody są w szczególności pojedyncze okazy lub skupienia drzew - gatunków rodzimych - odznaczających się rzadkością występowania, znacznym wiekiem, okazowymi wymiarami lub innymi cechami wyróżniającymi dany okaz wśród osobników tego gatunku.

Podstawowe kryteria drzew pomnikowych to gatunek i obwód pnia mierzony na wysokości 1,30 m od ziemi /tzw. pierśnica/. Dla poszczególnych gatunków drzew pomnikowych przyjęto następujące dolne wymiary obwodów:

- a/ buk pospolity - 214 cm,
- b/ brzoza brodawkowata i omszona - 220 cm,
- c/ czerecha zwyczajna - 94 cm,
- d/ dąb szypułkowy i bezszypułkowy - 377 cm,
- e/ jesion dziki /płczka/ - 94 cm,
- f/ jarzęb pospolity /jarzębina/ - 157 cm,
- g/ jesion wyniosły - 251 cm,
- h/ jodła pospolita - 314 cm,
- i/ klon zwyczajny, polny i jaskor - 220 cm,
- j/ modrzew - 214 cm,
- k/ lipa drobnolistna i szerokolistna - 314 cm,
- l/ olcha czarna - 220 cm,
- ł/ osika - 220 cm,
- ł/ sosna pospolita - 214 cm,
- n/ świerk pospolity - 314 cm,
- o/ wiąz szypułkowy, górski i pospolity - 220 cm,
- p/ wierzba biała i krucha - 214 cm,
- r/ topola czarna i biała - 377 cm.

Nazem 27 gatunków drzew.

piob 2

Okazy poszczególnych gatunków rodzimych, występujących na granicy lub poza granicami swych naturalnych zasięgu mogą być uznane za pomniki przyrody w przypadku stwierdzenia mniejszych rozmiarów.

Inne, poza w/w gatunkami, drzewa występujące na terenie polski nie są gatunkami rodzimymi, w związku z tym nie kwalifikują się z zasady do uznania za pomniki przyrody.

2. Tryb uznawania drzew za pomniki przyrody.

Przed przystąpieniem do wyznaczania drzew objętych na objęcie ochroną pomnikową należy ustalić, które drzewa na penetrowanym terenie zostały już uznane za pomniki przyrody /prawne uznanie drzew za pomniki przyrody następuje w drodze decyzji Wojewody lub Wojewódzkiej Rady Wojewódzkiej w sprawie ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym województwa/.

Rejestr pomników przyrody dla województwa prowadzi Wojewódzki Konserwator Przyrody, a dla gmin i miast - Burmistrz Gmin i Miast. Zewnętrzny wyznacznik ochrony prawnej drzew objętych na terenie pomnika przyrody to tablica z godłem państwa i napisem "Pomnik przyrody gminny /miejscowy/". Tablicę taką powinno być przy pomnikach przyrody nie ma, ponieważ są nielegalnie usunięte i zrywane.

Informacji o gab. uznanych obiektach chronionych na zasięgu albo w miejscowym urzędzie gminy lub miasta, albo u Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody. Następnie należy skierować te obiekty w terenie i ewentualnie skierować do wojewódzkiego konserwatora przyrody.

Przed uznaniem drzew za pomniki przyrody należy wyznaczyć ich zasięg /zob. Rozporządzenie z 1984 r. o ochronie pomników przyrody/. Na obszarze ochrony pomnika przyrody, a także w jego najbliższej okolicy, nie wolno wykonywać żadnych czynności, które mogłyby spowodować zagrożenie dla drzew objętych ochroną pomnikową. W szczególności nie wolno wykonywać żadnych prac ziemnych, budowlanych, rolniczych, górniczych, przemysłowych, a także innych, które mogłyby spowodować zagrożenie dla drzew objętych ochroną pomnikową.

- 1. Oznaczenie gatunku drzewa
- 2. Wymiar pomnika przyrody
- a) obwód pnia w 1,30 m od ziemi
- b) wysokości drzewa w 1,30 m

- 3/ Opisie kształtu korony i pnia
- 4/ Opisie zewnętrznych uszkodzeń drzewa
/np. suche lub połamane konary, obdarcia kory, zranienia, dziuple itp/
- 5/ Opisie położenia drzewa
 - a/ miejscowość
 - b/ gmina
 - c/ rodzaj użytku, na którym drzewo rośnie /np. w lesie, w parku, przy drodze, w podwórzu posesji nr..., na łące, nad rzeką, przy ulicy itp/
 - d/ bliższe określenie położenia pomocne przy odszukaniu drzewa w terenie lub zlokalizowanie na mapie, a w przypadku gruntu leśnego podanie numeru oddziału i nazwy nadleśnictwa /lub leśnictwa/
- 6/ Wykonaniu szkicu sytuacyjnego
- 7/ w miarę możliwości ustaleniu właściciela lub użytkownika obiektu np. PGR, Urząd Gminy, własność prywatna /nazwisko właściciela/, nadleśnictwo itp.
- 8/ w miarę możliwości - zdjęcie fotograficzne lub szkic sylwetki drzewa
- 9/ w przypadku występowania drzewa w drzewostanie należy podać także w jakiej odległości ono rośnie w stosunku do innych drzew otaczających. Jeżeli do uznania za pomniki przyrody kwalifikuje się grupa drzew rosnących obok siebie, oprócz w/w elementów należy podać ilość sztuk tych drzew oraz przybliżoną powierzchnię jaką one łącznie zajmują - w przypadku alei - ich długość.

Zebrałe dane wraz z wnioskami o uznanie za pomnik przyrody należy przesyłać do Urzędów Wojewódzkich - Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - Wojewódzki Konserwator Przyrody.

2. Oznakowywanie i ochrona pomników przyrody.

Twory przyrody uznane prawnie za pomniki przyrody oznakowuje się tablicami z godłem państwowym i napisem "Pomnik przyrody prawnie chroniony".

w tablice takie można się zaopatrzyć w Wydziale Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub w Miejskowym Urzędzie

Gminy czy Urzędzie Miasta. Przed przystąpieniem do oznakowywania należy zgłosić ten zamiar do w/w jednostek, w celu uzyskania informacji o obiektach chronionych występujących na danym terenie oraz otrzymania potrzebnych tablic. /W urzędach gmin najbardziej kompetentnymi w tych sprawach są pracownicy d/s leśnictwa, zadrzewień i ochrony przyrody, przy czym 1 osoba obejmuje swym zakresem działania 3-4 gminy/.

Tablice na drzewach o grubej korowinie można umocować przez ich przybicie cienkimi, krótkimi gwóźdźkami do pnia drzewa, a przy drzewach o cienkiej korowinie należy je przybijać na specjalnym paliku umieszczonym koło drzewa. Wskazane jest ponadto napisanie olejną farbą lub rylcem na tablicy numeru rejestracyjnego pomnika przyrody.

Po dokonaniu oznakowań pomników przyrody na danym terenie należy fakt ten zgłosić Wojewódzkiemu Konserwatorowi Przyrody podając liczbę oznakowanych pomników, ich numery rejestracyjne, miejscowość i osobę lub osoby oraz organizację, które tego dokonały.

Ochrona pomników przyrody sprawowana przez organizacje społeczne /LOP, PTK, ZMP, SCP/ polega na:

- oznakowywaniu ich tablicami urzędowymi w sposób wyżej wymieniony,
- oczyszczeniu terenu otaczającego pomniki przyrody,
- przestrzeganiu i nadzorowaniu przestrzegania przez inne osoby nakazów: niszczenia drzew, ich uszkodzania, zaśmiecania terenu, palenia ognia, wchodzenia na drzewa, niszczenia oznakowań, umieszczania tablic lub napisów nie związanych z ochroną pomnika,
- w uzasadnionych przypadkach wykonaniu ogrodzenia zapobiegającego uszkodzeniu przez pojazdy,
- patrolowaniu obiektów poddanych ochronie i zgłaszaniu administracji państwowej /urzędy gmin, urzędy miast, lub Urząd Wojewódzki/ o zauważonych zmianach lub nieprawidłowościach, których usunięcie wykracza poza możliwości organizacji społecznej,
- wykonywaniu tablic informujących o obiekcie chronionym
/np. Aleja dębów szypułkowych - ilość drzew- 50 szt, średnicy od 200 cm do 525 cm, wysokość 15-20 m, wiek ok. 200 lat. Aleja jest pomnikiem przyrody i podlega ochronie prawnej/.

R A K O W O K L U B U

Z i t o w a n i e p t a k ó w w o d n y c h n a
P o j e z i e r z u L u b u s k i m w s e z o n i e
1 9 8 3 / 8 4

W dniach 14 - 21 stycznia 1984. Klub przeprowadził akcję liczenia ptaków wodnych zimujących na zbiornikach Pojezierza Lubuskiego. W akcji wzięli udział: Dariusz Bobrowicz, Tadeusz Czwałga, Waldemar Dajnega, Andrzej Jermaczek, Jacek Kłucka, Tomasz Krzyżków, Leszek Kułak, Wiesław Nowak, Andrzej Pączkowski, Adam Pikała, Włodzimierz Rudawski, Jarosław Szwałta, Zdzisław Waleczek i Damian Wolski. Skontrolowano około 160 km. ciągu rzek /50%/ oraz 21 jezior o łącznej powierzchni około 2,00 ha /40% pow. ogólnej jezior regionu/. Podczas liczenia panowały nietypowe dla tej pory roku warunki - po okresie ocieplenia większość jezior, szczególnie przepływowych była całkowicie lub częściowo odmarnięta. Stwierdzono 1934 ptaki należące do 13 gatunków, w tym:

- Kaczka krzyżówka - 1565 /155 samców, 146 samic/
- Kabęzia niemy - 85 /50 dorosłych, 19 młodych/
- Łyska - 75
- Narogaś - 48 /24 samce, 24 samice/
- Czapla siwa - 25
- Kabęć krzykliwy - 16
- Perkoz - 10
- Gęś - 10 /samce/
- Bielaczek - 8 /2 samce, 6 samic/
- Zimorodek - 5
- Kokoszka wodna - 1
- Nieoznaczone gęsi - 50
- Nieoznaczone mewy - 5

W porównaniu z fragmentarycznymi materiałami zebranymi przez różne osoby w latach ubiegłych, liczebność ptaków wodnych zimujących na pojezierzu w sezonie 1983/84 była niezwykle niska. Przyczyną były prawdopodobnie bardzo niekorzystne warunki atmosferyczne panujące w grudniu 1983 /całkowite zamrożenie wszystkich zbiorników/, które spowodowały wycofanie się ptaków w re-

giony cieplejsze i na większe, niezamrażające zbiorniki, duże rzeki, ocieplenie, które nastąpiło w początkach stycznia nie spowodowało ich powrotu.

Akcja zimowego liczenia ptaków wodnych kontynuowana będzie w następnym sezonach. Wyrażamy nadzieję, że już w najbliższym sezonie włączy się do niej większa ilość osób, co pozwoli na skontrolowanie wszystkich zbiorników wodnych regionu i uzyskanie pełniejszego obrazu składu gatunkowego i liczebności zimujących ptaków.

I n w e n t a r y z a c j a d r z e w z a s t ą g u j ą c y c h n a o b j ę c i e o c h r o n ą p o m n i k o w ą - m a t e r i a l y - c z ę s ć I.

Jednym z pierwszych zadań jakie postawił przed sobą klub była inwentaryzacja okazanych, zasługujących na ochronę drzew, których dotychczas ochroną nie objęto. Ponieważ przedstawiamy listę 44 obiektów zinventaryzowanych w roku 1984 przez Tadeusza Czwałgę, Waldemara Dajnegę, Andrzeja Jermaczka, Wiesławę Nowakę, Włodzimierza Rudawskiego i Jarosława Szwałtę. Dalsze materiały publikowane będą systematycznie w następnym numerze biuletynu. W zestawieniu nie uwzględniono kilkudziesięciu zinventaryzowanych topoli, mimo, że osiągnęły one odpowiednie wieki />70 cm obwodu/. Topol takich w niektórych okolicach jest tak dużo, że objęcie ich wszystkich ochroną rogłoby doprowadzić do dewaluacji pojęcia pomnika przyrody.

Wykaz zinventaryzowanych obiektów.

A: Dęby szypułkowo /quercus robur/

1. Nadleśnictwo Świebodzin, leśnictwo Myszęcin, oddz. 22 i 240 /granica/, aleja 10 okazów /380, 210, 230, 250, 250, 290, 210, 300, 300cm obwodu/ - JS.
2. Nadleśnictwo Trzciel, leśnictwo Nowy Świat, oddz. 21 i 1 /ok. 50 m od wchodnie, granicy rezerwatu Granie 190, 170/ - /660 cm/ - JS, nr.
3. Nadleśnictwo Trzciel, leśnictwo Nowy Świat, oddz. 21 i 1 - /400 cm/ interesującej kształt pnia - JS.
4. Gmina Szczaniec, miejscowość Myszęcin, park /750 cm/ - III.
5. Gmina Szczaniec, miejscowość Myszęcin, park /720 cm/ - III.

6. Gmina Trzciel, miejscowość Jasieniec, konopiarstwo
ob. Napierały - /7450 cm/ - WR.

7. Gmina Trzciel, miasto Trzciel, park /przy obwodnicy
B-2/ - /4500 cm/ - WR.

8. Dąb bezszypułkowy /*Quercus sessiliflora*/

9. Gmina Międzyrzecz, wschodni brzeg jez. Bulowieckiego
2,5 km od miejscowości Szoki - /2400 cm/ - J3.

9. Dąb /*Quercus sp.*/

10. Nadleśnictwo Trzciel, leśnictwo Łęczno, oddz. 78c
- /2200 cm/ - WR.

10. Nadleśnictwo Trzciel, leśnictwo Łęczno, oddz. 71g
- /4100 cm/ - WR.

11. Gmina Zbąszyn, miejscowość Nowa Wieś Zbrom, park
- /2000 cm/ - WR.

12. Miasto Sulechów, park przy Studium Wychowania Przed-
szkolnego - 4 drzewa /300, 410, 350, 377 cm/ - TC.

13. Gmina Sulechów, miejscowość Obłotno, park - /6500 cm/
- TC.

14. Nadleśnictwo Sulechów, leśnictwo Radowice, oddz.
135t - /2500 cm/ - TC.

15. Nadleśnictwo Sulechów, leśnictwo Radowice, oddz.
146a - /4650 cm/ - TC.

16. Nadleśnictwo Sulechów, leśnictwo Klersko, oddz. 121d
- /2600 cm/ - TC.

17. Nadleśnictwo Sulechów, leśnictwo Klersko, oddz. 125x
- /2500 cm/ - TC.

18. Nadleśnictwo Sulechów, leśnictwo Nowy Świat, oddz.
200d - /2200 cm/ - TC.

19. Nadleśnictwo Sulechów, leśnictwo Laski, oddz. 25b
- /4200 cm/ - AJ.

20. Nadleśnictwo Sulechów, leśnictwo Sulechów, oddz.
200a - drzewa (w tym młode) /400, 420, 410, 400,
380, 360, 370 cm/ - AJ.

21. Dąb /*Quercus sp.*/

22. Miasto Sulechów, miejscowość Napierały, przy stacji
PKP - aleja alejowa z 25 drzew /410, 380, 330, 300,
280, 280 cm/ - AJ.

22. Gmina Trzciel, miejscowość Leśny Folwark - /2400 cm/
- WR.

23. Gmina Szczaniec, miejscowość Myszęcin, park - /2500 cm/
- WR.

24. Miasto Trzciel, ul. Zbąszyńska, przy szkole politechn.
- /2200 cm/ - WR.

25. Miasto Trzciel, ul. A. Osarwanej - /2500 cm/ - WR.

26. Nadleśnictwo Trzciel, leśnictwo Łęczno, na polu BRR
przy oaz. 2+3 - /2400 cm/ - WR.

27. Nadleśnictwo Trzciel, leśnictwo Łęczno, oddz. 71g -
- /4200 cm/ - WR.

28. Nadleśnictwo Sulechów, leśnictwo Klersko, oddz. 78h
- aleja /420, 350 i kilka mniejszych/ - TC.

29. Gmina Sulechów, miejscowość Buxów, przy drodze przed
kościółem - /400, 280 cm/ - TC.

E: Buki /*Fagus sylvatica*/

30. Gmina Bytnica, miejscowość Budachów - /4000 cm/ - WD

31. Nadleśnictwo Sulechów, leśnictwo Klersko, oddz. 122g
- /2200 cm/ - TC.

32. Nadleśnictwo Sulechów, leśnictwo Radowice, oddz.
146a - /2200, 240, 210 cm/ - TC.

33. Nadleśnictwo Sulechów, leśnictwo Laski, oddz. 25c
- /2200 cm/ - AJ.

34. Nadleśnictwo Sulechów, leśnictwo Laski, oddz. 25c,
przy linii oddziolkowej - /4800 cm/ - AJ.

35. Nadleśnictwo Sulechów, leśnictwo Laski, oddz. 25f
- /2200 cm/ - AJ.

36. Nadleśnictwo Sulechów, leśnictwo Laski, oddz. 25b
- /2200, 240 cm/ - AJ.

F: Sosna /*Pinus silvestris*/

37. Nadleśnictwo Sulechów, leśnictwo Myszęcin, oddz.
200i - /2200 cm/ - J3.

G: Oleśna czarna /*Ailanthus glandulosa*/

38. Gmina Sulechów, miejscowość Obłotno, przy drodze
do wsi, blisko parku - 4 drzewa /300, 280, 240, 220
cm/ - TC.

H: Wiga szypułkowy /*Alnus incana*/

39. Nadleśnictwo Międzyrzecz, leśnictwo Szaleń, oddz.
101a - /4100 cm/ - WR.

roślinnością, kaszotermitami /scolitami, pajęcznicami lilicowatymi, rikoletami polnymi/.

Sam rezemat trwał kilkadziesiąt i gdyby nie wczesne na zbrocznościach, wczesne nie wzięłyby się od wielu innych w okolicach Gostyni. W tym stadium... (text continues with details of the infestation and its impact on the forest)

Widząc, że... (text continues with observations on the infestation's progress and the need for control measures)

Obok gniazda... (text continues with observations on the nest and its contents)

W 1982 roku... (text continues with a report on the nest's status in 1982)

W roku 1983... (text continues with a report on the nest's status in 1983)

Obok gniazda, na sąsiednim drzewie siedziały dwa sory wyodrębnione już młode. Następną kontrolę przeprowadziłem na początku sierpnia. Nad kępką krążyły cztery ptaki.

W 1982 roku rybołowy znów powrócił na swoją kępkę. Nieco wyremontowały gniazdo, używając do tego między innymi liści i kory kukurydzy i przystąpiły do lęgu. Tym razem wyprodukowały trzy młode. Młody kontrolowałem 19.07.1982, na drzewie obok gniazda siedziały już trzy wyodrębnione letnie ptaki.

W roku 1983 niestety rybołowy się nie pojawił. Na zachodzenie projektu statystycznego Instytutu Rybołówstwa, opublikowane w Biuletynie Komitetu Ochrony Środowiska w 1982 roku udało się w Polsce skontrolować 8 lęgów - 4 z nich zakończyło się porażką, 2 nieporażką. Ogółem, lęgami partur, które przystąpiły do lęgów udało się wyprodukować 13 młodych.

Andrzej Jermolow - Stanowisko bobrow /Gostyni firow, na rzece Czurka kolo Starego Dworca.

Polubna obserwacji ornitologicznych prowadzących w maju 1981 w dolinie rzeki Cbry, ok. 1 km na północ od wsi Stary Dworek /równina Bledzaw, obserwator Instytutu Zoologii oraz tamę bobrow. Instytut Zoologii, na terenie... (text continues with details of the bird observations)

Włodzisław Krawczyk - Wyniki obserwacji... (text continues with a report on bird observations)

I N F O R M A C J E , K O M U N I K A T Y ,

A K T U A L N E

20 maja 1983 weszło w życie rozporządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego w sprawie wprowadzenia gatunkowej ochrony roślin. Rozporządzenie rozszerza listę chronionych gatunków roślin dziko rosnących ze 124 do ponad 200 oraz obejmuje ochroną 20 gatunków grzybów. Godny podkreślenia jest zawarty w rozporządzeniu przepis zobowiązujący terenowe organy administracji państwowej do podjęcia działań mających na celu zapobieganie szkodom jakie wśród roślin chronionych może spowodować działalność gospodarcza, czyli w praktyce obowiązek zabezpieczania środowisk w których występują rośliny chronione.

20 grudnia 1983 ukazało się rozporządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego w sprawie gatunkowej ochrony zwierząt. Oprócz poszerzonej listy gatunków zwierząt podlegających ochronie zarządzenie zawiera listę zakazów obowiązujących wobec zwierząt chronionych. Od 01.02.1984 obowiązuje więc, między innymi zakaz preparowania zwierząt gatunków chronionych oraz zabiegów fotografowania i filmowania w okresie rozrodu. Zarządzenie na wykonywanie wymienionych czynności może udzielić jedynie Minister Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego.

Polecamy jak w przypadku roślin, nowe rozporządzenie zobowiązujące terenowe organy administracji państwowej stopniowo, w zależności od przeciwności szkodom i zagrożeniom gatunków zwierząt chronionych, mogących powstać w wyniku działalności gospodarczej. Ponadto, co jest również nowością, rozporządzenie obejmuje ochroną stanowiska 10 gatunków ptaków chronionych - przepiórki, gatunków orłów, sokola wędrownego, puchacza i bociana czarnego.

Na posiedzeniu w dniu 14 marca 1983 Państwowa Rada Ochrony Przyrody pozytywnie zaopiniowała projekt Łagowskiego Parku Krajoznawczego. Projekt przedstawili: mgr inż. Marianna

Duda, Wąjewdzki Konserwator Przyrody w Zielonej Górze, oraz doc. dr hab. Lucjan Łagow, kierownik Instytutu Ochrony Przyrody w Szczecinie.

Muzeum Regionalne w Świdnicy ogłasza konkurs fotograficzny pt. "Przyroda Ziemi Lubuskiej w fotografii". Fotografie czarno-białe, lub kolorowe, w minimalnej formacie 50 x 40 cm powinny przedstawiać elementy krajobrazu, surowej roślinności lub świata zwierzęcego Ziemi Lubuskiej. Oprócz wartości artystycznych prace powinny przedstawiać wartość dokumentalną, dotyczące konkretnych elementów przyrody naszego regionu. Prace opatrzone godkiem, wraz z podanymi w osobnej kopercie danymi dotyczącymi autora, prosimy nadsyłać na adres: Muzeum Regionalne - kwatera, 55 - 200 Świdnica, konkurs fotograficzny, w terminie do 20 października 1984. Rozstrzygnięcie konkursu i ostateczne warunki nagrodzenia, interesujących nas nastąpi 05 grudnia 1984. Na zwycięzców czekają nagrody o łącznej wartości 20 tys. zł. Decyzje rozstrzygnięcia konkursu są ostateczne i nie podlegają odwołaniu. Własność muzealna.